

11. PROSTRA

ADITIVI ZA MAZIVA

- 5-20% DODAJANJE V OLJE
MOTORNA OLJA

Zakaj?

DODAJANJE SPECIFIČNIH LASTNOSTI (PROTI OPAKI)

IZBOVŠANJE LASTNOSTI (INDEKS VISKOZNOSTI)

SLABŠENJE NEŽELENIH LASTNOSTI (OKSIDACIJA)

NI MOGOČE VPLIVATI NA:

- A
- ELASTIČNOST
- ODPORNOST NA SEVANJE
- IZLOČANJE VESLOV
- TERNIČNA STABILNOST
- STIŠLJIVOST

ZATO JE BAZILO OLJE!

VRSTE ADITIVOV

ADITIVI ZA IZBOVŠANJE
TRENJA IN OBRABE

- FM - FRICTION MODIFIERS
- AW - ANTI-WEAR
- EP - EXTREME PRESSURE

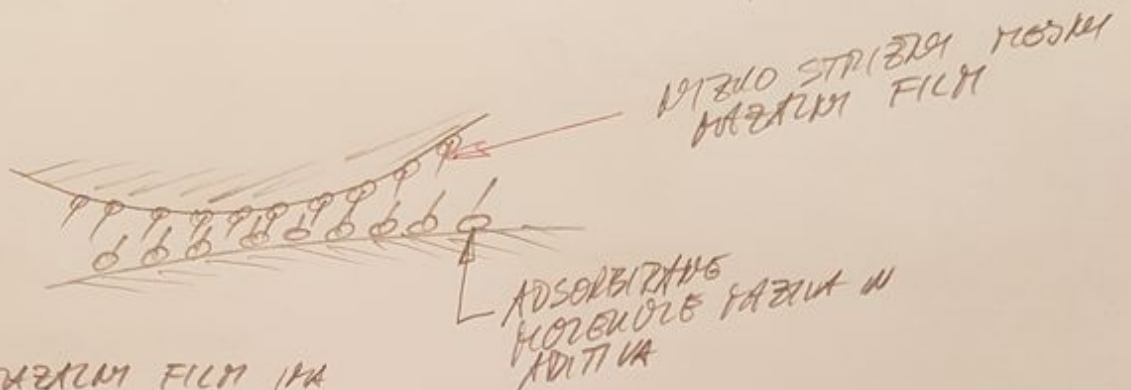
ADITIVI ZA VEDRŠEVANJE
STANJA OLJA

- ANTI OXIDANTI
- ANTI KORROZIVNI ADITIVI
- ZA KONTROLO KONTAMINACIJE
- IZBOVŠEVANCI VISKOZNOSTI
- INHIBITORI PEN

N/A

ADITIVI ZA LUBRIKACIJSKO TRENJA IN OBRABE

- ULTIMATNE GOAL: MEDNI FOURSTRAKI FILM

- MEDNI TRENJALNI FILM IMA

- NIŽKO STRIŽNO TRDNOST (NIŽKO TRENJE)
- VELIKO ODPORNOST PROTI PLETENJANU ZARADI STRIČA IN KROJILNE SILE

MODIFIKATORJI TRENJA

- PREDSTAVNIKI: ALKOHOLI, MAESTRANE DISLINE, AMIDI, ESTRI, KOLIFERENSI - DITIOKARBONATI

- DELOVANJE: ADSORPCIJA POVRHNE SOOPINE IN FOURSTRAKI

- UPORABA: ZA NIŽKE TEMPERATURE IN OPREDELITVE (NEMAJ 100 MPa)

- LASTNOSTI: ŽELO OPRETLJIVI NA TEMPERATURNO (MAX 80°C)

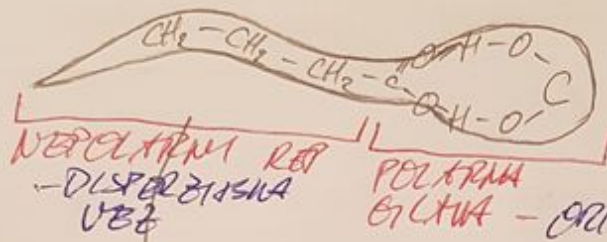
- NAČRTOVA: ŽIVILNOSTNE TRENJA IN OBRABE

WONKLUZEN: ZA FILING JE TO ENAKO KOT ZA MALI SPOVEDNINO OVE V REDUJTER POUKO PO EN EN, NE PA PAVNO DOSIT

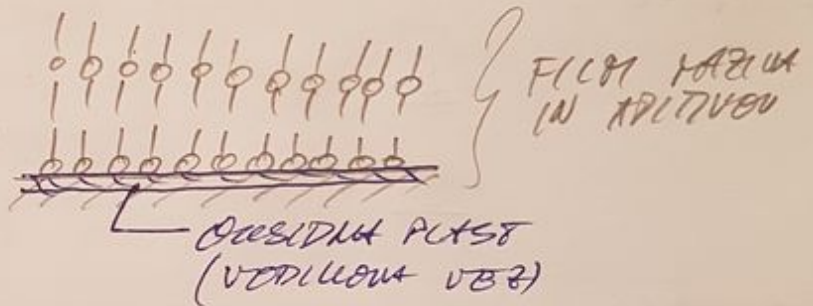
PRINCIP PRIPRAVY NA
POVRŠINO: ADSORBCIA
(FIZIOSORBCIA)

- TO JE VZ MED
DVOU MATERIAMI, KI
TAKOVI NA ELEKTROSTA-
TIVNI PRIVLAU
(VNU DEK WALSOWE SILE)

- MOLEKULA SE PRIPRIB NA POVRŠINO, VB REAGIRA S NJO,
MOSR. VZ JE TERMODINAMENO POUKOLJIVA

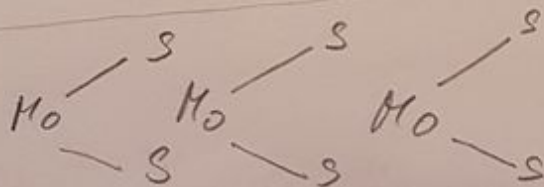
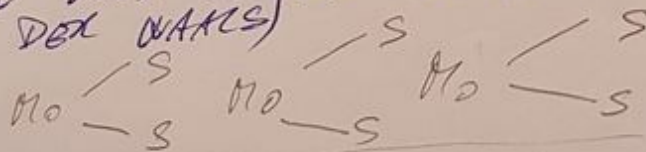

← SHERATIONO
IZLETA MOLEKULA
ADITIVA TAUBO

MO-DTC TRIBOFILM

- PRI POUZITVI TEMPERATURA, KO JE TO POTREBNO
NA OSNOVNI MOLEKULI ADITIVA POTEBE VETJASNA
REAKCJA, TA VETJASNA REAKCJA NI ZATO DA
REAKCJA S POVRŠINO TUKA DA NASTANE
MO₂ MOLEKULA. ~~REAKCJA~~
- RAZLOG ZA REAKCJO JE, DA IZ VAPLJEVNE
NASTANE UNITAKA STRUKTURA.
- MOLEKULA MO₂ JE TVRDO, KOLICENTRO VERTIK NA
DRUGO MOLEKULO MO₂, PESTERNE PLASTI MO₂,
PA SO MED SEBOM ZAKO FIZIOSORBCIJS
(VNU DEK WALS)

S/M

- KO JE ČAK ZA KACINO JE MOJIC STRIPOLIM
PODOBNO KOT OB IMAŠ NA MIŠI KUP LISTOV
PAPIRJA

- SČASI SE NE BODO POROŽILI, SE BO PA DEFORMIRALI
STRUKTURA (KLEPSEBOSNI ŠTILCI)

PROTI OBRABIM APITIVU

PIREDSTAVILNI: SPOJINE Ž: Zn, P, S, B, TCP, G10, ZnDDP...

DELOVANJE:

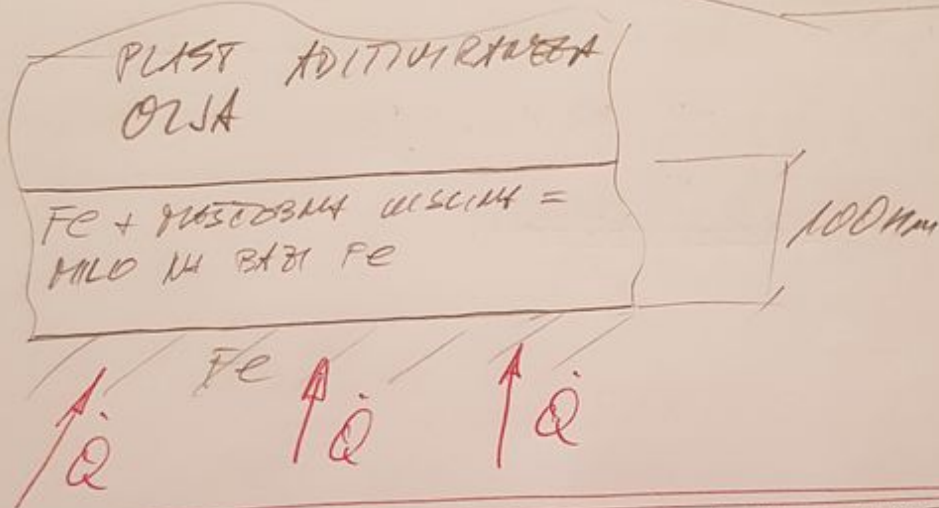
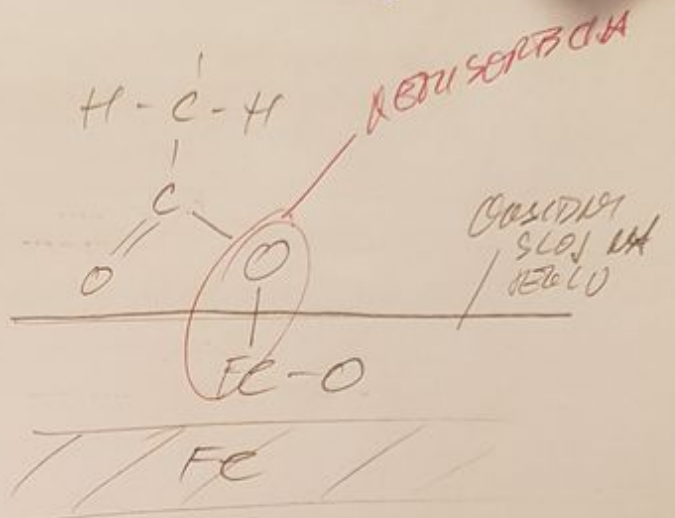
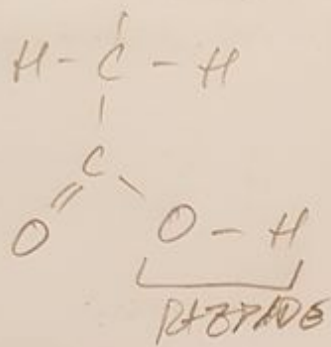
1. UBRISKA ADSORPCIJA ORG. SPOJIN
2. TVORBA MIL (Fe-STEARAT)
↑ (ZAPRAJ)
3. TVORBA KOMPLEKSNEBENI AMORFNIH
SPOJIN, ORG. STEARAT

UPORABA: ZA VIŠJE TEMPERATURE (90 - 160°C) IN
VIŠJE TLAČE (< 1 GPa)

LASTNOSTI: - ZELO OSEČLJIVI - ODVISNI OD TEMPERATURE
- PRI VIŠJIH T IN P ... LAHKO CELO
POVEČANO OBRABO

NAZOEVA: ZAŠČITA AERITATIVNIH POUKŠNI

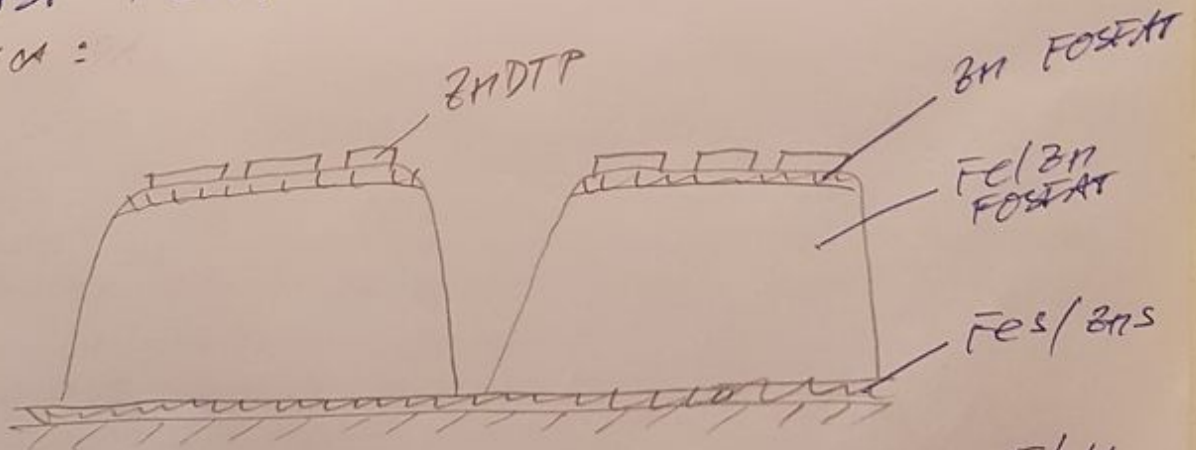
UJIAN Fe-SPARAT (JENJEM ZAT) :

UJIAN Zn DDP (CINNON DIALKIL DITIOFOSFAT)

1. TERBUKTI RABRAB ^{UMINSA} Zn DDP
2. ADSORPSI (~~REKREASI~~!) KUSTALIH PREDICATU
3. RIST FILMA

RISTICA :

TA RISTICA DE FUL ODINA ...

PROSTOR ZA NOVO BNDPP KISKO

- BNDPP NE DOKUJE S POUKSTIMO, POTREBUJE PA AGRARSKO
REKUCIHO DA MASTAVS PAVETR

B/M

ADITIVI ZA VISOKO TLAJE

PREDSTAVNIKI : SPOLINE & JELO REKATIVNIH
ELEMENTI (S, I, [Ca], P-S...)

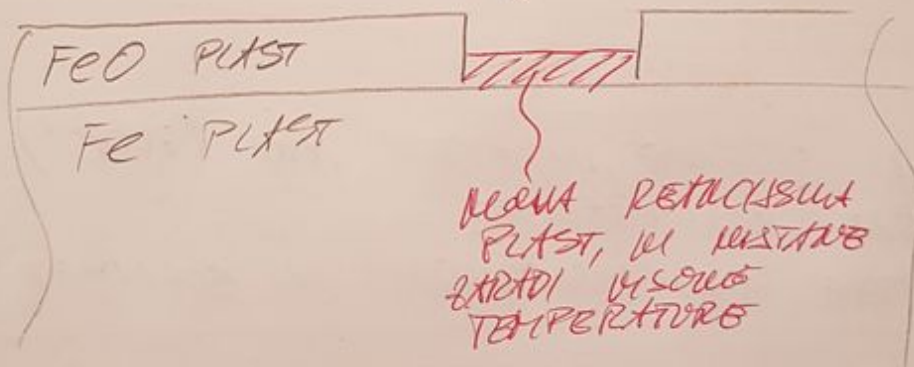
DELOVANJE : REAKCIJA S UOVINSKO POUKIMO - PODOBNO
KOT PAKLA UOVINA

OPORABA : EKSTREMNO VISOKO OPAETIVANJE IN
TAN, $\bar{v}$, P...

LASTNOSTI : DELOVANJE PRI EKSTREMNIH POGOJIH,
KAKO PREPREČUJE OVSIDNE
PLASTI

NAZISA : PREPREČEVANJE ADHEZNE POUKIN

URANI LAM OVSIDNE PLASTI ZARADI
VELIKE TLAJE

- EP ADITIVI NE DELOVajo PRI VISOKI TLAJI, SIF
RABIS TLA ZA RABITIS OVSIDNE PLASTI
- EP ADITIVI NAZISAJO MATERIALI, SIF SE NIJA VEJEZO
UOVINSKO. SE VEDRO PA JE DELOJE TAJU UOVINSKO
KASODANJE KOT PA DE ADITIVI SPLOH NEBI ZILO.
- EP → DA APETROVINI NAHUVIS
- NE ZELIMO PREVEO TSIH ADITIVAN
- VISOK TLA RABIS ZA OVSIDNE OVSIF, VISOKO
TEMPERATURO ZATO, DA SE TUORI SPOLINA
EP+FC

F/M

ADITIVI ZA VEDREVANJE STANA OLJA

OKSIDACIJA OLJA

- posledica je povečane trenja in obrabe
- dljeve se viskoznost (polimerizacijski produkti) [=> večje trenje]
- poveča se viskoznost olja [=> korozija]
- na stopnjo oksidacije vpliva:
  - temperatura
  - količina H₂O
  - O₂
- mineralni in biološko razgradljivi olja so bolj podvrženi degradaciji
- malo oksidacije je zaželeno zaradi tvorbe oksidantnega filma.

ANTIOKSIDANTI

- S in N spojin, nevtrali AW (ZDDP!)
- za visoke temperature
- preprečuje tudi viskoznost in alicost

ANTIUKOROZIVNI ADITIVI

INHIBITORI KOROZIJE (NEŽELENI)

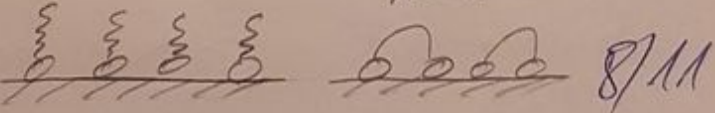
- delujejo kot zaščitni film na površini
- UPE, ZDDP, nevtrali AW in EP aditivi

INHIBITORI RJE (ŽELEZO)

- polimerizirajo spojine in preprečuje polarne oksidacijske spojine
- molekule inhibitorja nastanejo porušeno in tako omejujejo tvorilnost vode

EN KOROZIVNI ADITIV

OSTA KOROZIVNI ADITIVA

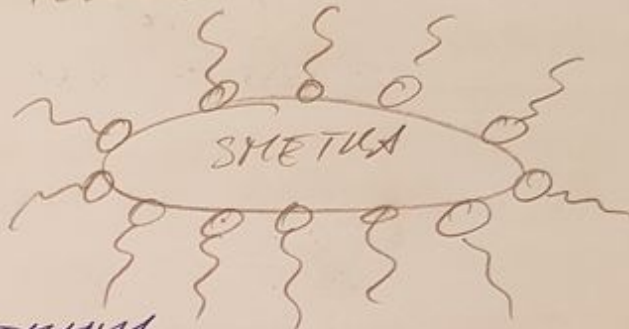

8/11

ADITIVI KONTROLNÉ KONTAMINACE

- OBLIČENIE TRDIH ČERVEN (DISPERZANTI) AÚ POLYMERŤ
KAPALIN (DETERGENTI)
- TYPICHO: MOTORNA OLA
- S KONTAMINACIO OLB IZOBRA MAJÚNE
SPESOPNOSTI

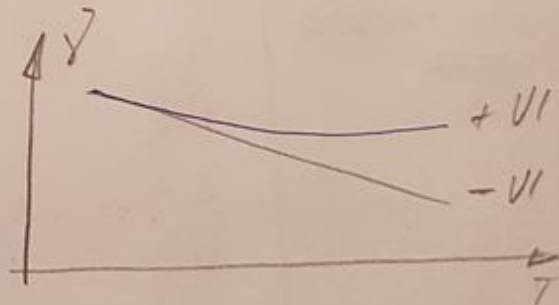
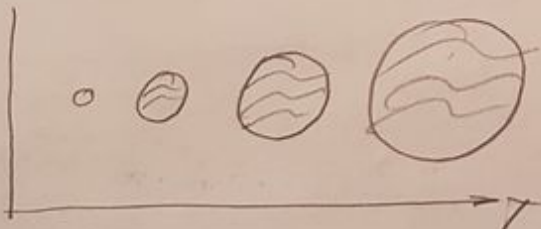
KONTROLA:

1. NEUTRALIZACIA VSECH
KISLIN
2. PREDPREVENIE NASTANUTIA
KALOV IN FAKOVANÍ NA
OPRÁBKACH DECH MOTORNÉHO OLA
3. PREDPREVENIE KALOMERTENIE

↳ T.J. ZDRAŽENIE
ČERVEN V GROZE

IZROKOVANCI KONTAMINACE

- POLYMER 8 VEĽKÉ MOLEKULÁRNO MĀSO
- SPRÁVENIA OBLICE 8 KROKLE V LINEÁRNO 8
KARAKTERISTEN TEMPERATURE.

- ZHRAZOVANIE VEĽKOVANOSTI 8 SPRÁVENIA IN OXIDACIO
- NA VPLIVA NA γ -P KARAKTERISTIKO

DILEMA: ROVNA FAKA FAKA ADITIVA INK LAKO
MĀSO OENO OP OLIE FAKA 8
ADITIVOM... ODLOČO DRUŽE
LAKNOSTI!

g/M

ZAVRŠILCI TEORJE TEORENJA

- EMANJE SPOLNE MOČI ZA IZPOLNJEVANJE IZDENE VISA.
(POUMER 3 VISOV MOLEKULSKO PRAVO)
- PREDPREDVETA USTAVNA VOSASTIH UREJANOV
- PREDVETA UDEL JE BAZA FAFINSKO (ALUMINI) OVB.

INHIBITORI ŽEVE

- VISOV MOLEKULARNI (DOLGI) POLIMERNI KULON
KI OBTANU POLIMERI
- QUOTI 0,05 ÷ 0,5 %
- DELUJE NA PRINCIPU ZAMENJANJA POUVEDNE
MPEOSTI OV.

Kompatibilnost aditivov

SO KOMPATIBILNI
JE

NE REAGIRAO
DROV 3 DVAH
IN REBERAO
FUNKCIONALNOST
SISTEM

OPILČNO SO KOMPATIBILNI
DE IN SROGIBE V
PARU IN KONVO

DE SO KOMPATIBILNI
3 MATERIALI

VPR. MIPERNA OVA
PABERAO UPRANO
OVNO

DE MEDSEBNO VOTILI
MED ADITIV NE
POVROBIO POSLEBENNA
MENA

SIVERGINA
(95 POKLIVNO)

KUTAGONJA
(100 GLE
SUTPA)

- NE DOPAJI ADITIVEN
U NEDELE, DER IN
MUSNO DA VEN
PRIDE MENT
POVSEBA

10/11

TOPNOST ADITIVOV

- SE MERJAMO TOPILN V KATODNIH PLOŠČADH (SPLOŠNO OH PROJEKTI)
- TOPILN V DISOLUCIJSKI VEŠČINI ORMOVA ORMOVA
- SE NE STREŽO IZLOČATI MED SOLAPISOBNOSTI IN UPORABO.

NEČISTOČE - SOVRHNIŠKA OVA ST. 1

UVODNA ZVEPVA V OVA,

++ VPLIV - DOHAB NAZARNO ČISTOSTI PRI ENSTRIBNIH TALIH

-- VPLIV - ŽELO KOROBIVEN

UVODNA VODE V OVA, - SOVRHNIŠKA OVA ST. 2

MERI SE S CENTRITRIBO, DESTILACIJSKI VOLTAMETRIJSKO (ELEKTROIZM POTENCIALI)

